

		Paraaf voor agendering:
Behandelend ambtenaar:	M. Dootjes	Akkoord
Ambtelijk opdrachtgever / Leidinggevende:	Kuile, JG, ter	digitaal
Bestuurlijk opdrachtgever / Portefeuillehouders:	Weber, JF	
Provinciesecretaris	drs. J.H. de Baas	

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
29 augustus 2017

Eindtermijn
5 september 2017

Onderwerp:

Realisatiestrategie NNN Krimpenerwaard

Publiekssamenvatting:

Gedeputeerde Staten werken aan de realisatie van het Natuurnetwerk. Dit gebeurt zoveel mogelijk met en door gebiedspartijen. Voor de Krimpenerwaard hebben Gedeputeerde Staten in 2014 een gebiedsovereenkomst afgesloten met de Stuurgroep Krimpenerwaard voor de realisatie van natuur-, water- en bodemdaling doelen. In de Krimpenerwaard wordt 2250 ha natuur gerealiseerd. De Stuurgroep stelt nu voor om de realisatiestrategie voor een deel van deze natuur aan te passen.

Een belangrijk onderdeel in de overeenkomst met de Stuurgroep Krimpenerwaard is de realisatie van weidevogelstellingen. De realisatiestrategie van de verschillende natuur is verdeeld in blauwe, groene en gele en oranje gebieden.

De realisatiestrategie van de gele en oranje gebieden is gebaseerd op realisatie van de natuur door zelfrealisatie: de doelen worden gerealiseerd in combinatie met agrarisch gebruik van de gronden. Daarvoor is een omschakeling nodig naar een meer natuurinclusieve agrarische bedrijfsvoering. Via nieuwe instrumenten faciliteert de provincie deze omslag naar een duurzamere bedrijfsvoering. Deze ambitie blijft onverkort gelden.

De Stuurgroep Krimpenerwaard signaleert nu dat de realisatie van de doelen in de gele en oranje gebieden stagneert en dat er een versnelling nodig is om de geplande einddatum van 2021 te halen. Voor het realiseren van de doelen is een aanpassing van het waterpeil en een wijziging van de bestemming nodig. Dat kan leiden tot daling van de grondwaarde. Aan de provincie wordt gevraagd om extra geld ter beschikking te stellen, zodat in voorkomende situaties de waardedaling kan worden vergoed. Daarnaast kunnen gronden worden aangekocht, om deze vervolgens na inrichting weer in gebruik te geven aan natuurinclusieve bedrijven. In totaal wordt maximaal € 22,5 miljoen extra financiering gevraagd. Tevens wordt een bedrag van maximaal € 1,9 miljoen gevraagd voor extra proceskosten. Gedeputeerde Staten zijn voornemens in te

stemmen met het voorstel van de Stuurgroep Krimpenerwaard en leggen hun voornemen daartoe op 27 september 2017 voor aan de Statencommissie Duurzame ontwikkeling. Op basis van het advies van de Statencommissie zal GS vervolgens een definitief besluit nemen over het verzoek van de Stuurgroep Krimpenerwaard.

Advies:

1. Kennis te nemen van de brief en het persbericht van de Stuurgroep Krimpenerwaard van 10 juli 2017;
2. Kennis te nemen van de kaart van de kaders voor water en natuur in de Krimpenerwaard;
3. Vast te stellen de brief aan PS ter voorbereiding van de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling op 27 september; in de brief wordt aangegeven dat GS voornemens zijn om in te stemmen met de voorgestelde aanpassing van de realisatiestrategie voor het Natuurnetwerk in de Krimpenerwaard en de daarvoor benodigde extra financiën van in totaal maximaal € 24,4 mln. (€ 22,5 en € 1,9) toe te zeggen;
4. De publiekssamenvatting bij het voorstel 'aanpassing realisatiestrategie Natuurnetwerk Krimpenerwaard' vast te stellen.

Besluit GS:

Conform advies vastgesteld

Bijlagen:

- Brief van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard aan GS
- Brief GS aan PS
- Persbericht van de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard
- Kaart van de kaders voor water en natuur in de Krimpenerwaard

1 Toelichting voor het College

In 2014 is de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard 2014-2021 vastgesteld. In 2015 is de Uitvoeringsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard vastgesteld. In deze overeenkomsten met de Gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard zijn de kaders, de financiering en de organisatie afgesproken voor de realisatie van de natuur-, water- en bodemdaling doelstellingen binnen het Natuurnetwerk in de Krimpenerwaard. De gemeente en het hoogheemraadschap vormen gezamenlijk de Stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard.

In de Krimpenerwaard wordt 2250 ha natuur gerealiseerd. Totale oppervlakte aan gele en oranje gebieden is 676 hectare. Daarvan is 396 hectare in handen van PZH en ZHL. De overige 276 hectare is in handen van 57 particuliere eigenaren, agrarische en niet-agrarische.

In de huidige realisatiestrategie voor het Natuurnetwerk in de Krimpenerwaard is het uitgangspunt dat per 2021 de doelstellingen voor 276 hectare van de totaal 2250 ha gerealiseerd worden via zelfrealisatie in de zogenaamde gele en oranje gebieden. Voor deze hectares is de huidige lijn dat er geen budget is voor subsidie waarmee de waardedaling van grond vanwege de omzetting van de landbouwgrond naar natuurterrein wordt vergoed op grond van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls (SKNL). Ook is er geen budget voor aankoop van grond wanneer een grondeigenaar niet bereid is tot zelfrealisatie.

De Stuurgroep signaleert nu dat, met de huidige realisatiestrategie in de gele en oranje gebieden, de geplande realisatie niet gehaald kan worden. De belangrijkste reden is dat een deel van de huidige particuliere (agrarische en niet-agrarische) grondeigenaren wel mee wil werken aan zelfrealisatie, maar dat deze onvoldoende investeringsmiddelen hebben om hun bedrijf om te vormen naar een natuur inclusief bedrijf. De overige particuliere grondeigenaren zijn niet bereid tot zelfrealisatie. Verwerving van hun grond tegen (volledige) schadeloosstelling is nu niet mogelijk door het ontbreken van een aankoopbudget en het ontbreken van een bestemmingsplantitel. Hierdoor wordt de realisatie van het totale project voor de Krimpenerwaard (2.250 hectare) belemmerd. Daarnaast signaleert de Stuurgroep dat het bestemmingsplan aangepast wordt vanwege de natuur-, water- en bodemdaling doelstellingen. Door de wijziging van de functie in het bestemmingsplan zal sprake zijn van een daling van de grondwaarde.

De provincie Zuid-Holland stelt de extra middelen beschikbaar onder de voorwaarden:

- dat de gemeente Krimpenerwaard een bestemmingsplan voorbereidt en vaststelt dat realisatie van de natuur- en waterdoelen planologisch mogelijk maakt en een titel biedt voor verwerving tegen volledige schadeloosstelling, wat betekent dat zondig ook op basis van een onteigeningstitel verworven kan worden;
- dat het Hoogheemraadschap een peilbesluit neemt dat realisatie van de natuur-en waterdoelen waterstaatkundig mogelijk maakt.

Om de huidige impasse te doorbreken en de realisatie te versnellen wil de Stuurgroep SKNL-afwaardering aan kunnen bieden. Dat geeft de grondeigenaren investeringsmiddelen voor de gewenste omschakeling naar een natuur inclusief bedrijf. Daarnaast wil de Stuurgroep grond aan

kunnen kopen tegen volledige schadeloosstelling. De inzet is vrijwillige verwerving, maar in het uiterste geval kan sprake zijn van onteigening. De aangekochte grond wordt vervolgens weer verkocht ten behoeve van natuur inclusief boeren, met als voorwaarde de realisatie van de natuur-, water- en bodemdaling doelstellingen.

Motie 725

Provinciale Staten hebben op 28 juni jl. motie 725 vastgesteld. Daarin is o.a. opgenomen dat PS *'bereidt zijn extra middelen vanuit de bestaande groenbudgetten beschikbaar te stellen indien uit de gesprekken met de Stuurgroep Krimpenerwaard blijkt dat de realisatie van het NNN gebied als leefgebied voor weidevogels daardoor sneller en eenvoudiger te realiseren is.'*

De voorstellen van de Stuurgroep en de dekking van de financiële consequenties binnen het Programma Natuurnetwerk Nederland geven invulling aan de motie.

Financiële gevolgen

De Stuurgroep vraagt de provincie om garant te staan voor maximaal € 22,5 mln. voor afwaardering op grond van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en landschap en voor aankoop van gronden. Dit is een worst-case inschatting van de kosten. Het bedrag is berekend op basis van het uitgangspunt dat alle nog niet beschikbare percelen (waarvoor als realisatiestrategie zelfrealisatie geldt) aangekocht worden tegen volledige schadeloosstelling. Dit is nodig vanwege de vaststelling van het bestemmingsplan. Er moet financieel gewaarborgd zijn dat het bestemmingsplan uitgevoerd kan worden.

Extra kosten realisering natuuropgave

De provincie stelt extra middelen beschikbaar tot een maximum van € 22,5 miljoen. Jaarlijks geeft de stuurgroep aan wat zij denkt nodig te hebben. Als de stuurgroep minder nodig heeft dan de € 22,5 miljoen, dan valt het resterende bedrag terug aan de provincie. Tussentijdse aanpassingen vinden plaats via de begrotingscyclus.

Opbrengst bij verkoop van de natuurgrond

De stuurgroep is verantwoordelijk voor de realisatie van de natuurdoelen in de Krimpenerwaard. Daartoe behoort ook de verpachting of verkoop van aangekochte gronden aan natuurinclusieve agrariërs of andere natuurbeheerders. De daaruit voortvloeiende (gekapitaliseerde) inkomsten vloeien weer terug naar de provinciale begrotingsmiddelen voor de groene opgave en zijn vooralsnog door de provincie geraamd op € 6 mln.

Proceskosten

Daarnaast zijn vanwege de nieuwe realisatiestrategie extra middelen nodig voor proceskosten: in totaal € 1,9 mln voor de periode t/m 2021. Het gaat daarbij om extra personele kosten vanwege de versnelling; in relatief korte tijd moet er nu heel veel gebeuren. Daarnaast gaat het om extra kosten voor eventuele onteigeningsprocedures.

Onderbouwing extra kosten

- Zelfrealisatie blijft ook hier uitgangspunt maar op basis van een analyse van de voortgang moet rekening worden gehouden met aankoop, inrichting en daarna verkoop. Daarvoor is ook het onteigeningsinstrument op basis van het gemeentelijk bestemmingsplan

noodzakelijk.

Het is vooraf nog niet aan te geven met hoeveel eigenaren tijdig tot overeenstemming over zelfrealisatie kan worden gekomen.

- Daarom is een kostenraming gemaakt waarbij uitgegaan wordt van een bandbreedte op basis van de huidige inzichten. Het betreft aankoopkosten op onteigeningsbasis met volledige schadeloosstelling én proceskosten.
Dit bedraagt € 22,5 miljoen indien alle eigenaren onteigend (voor 276 ha) worden.
- Tegenover een uitgaveplafond van € 22,5 miljoen staat nog een geraamde opbrengst van € 6 miljoen bij verkoop van de natuurgronden.

De werkelijke kosten zullen echter lager zijn, omdat een deel van de doelstellingen via zelfrealisatie uitgevoerd zal worden. Dan is aankoop van grond niet nodig en kan volstaan worden met een SKNL-subsidie voor afwaardering van de grond. De komende jaren zal duidelijk worden hoe groot dat deel precies is.

In totaal vraagt de Stuurgroep dus om maximaal € 24,4 mln. Dit bedrag kan gedekt worden binnen het Programma Natuurnetwerk Nederland, Programma 1, doel 1.4.

Reservering Programma Zuid-Hollands Groen

De reservering is opgenomen in de Programma Zuid-Hollands Groen (PZG).

In de PZG is de volgende tekst hierover :

“Voor de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan moet financieel geborgd zijn dat het bestemmingsplan uitgevoerd kan worden. Daarvoor is het noodzakelijk dat de financiële gevolgen gedekt zijn op basis van het worst-case scenario dat alle percelen (waarvoor als realisatiestrategie zelfrealisatie geldt) aangekocht worden tegen volledige schadeloosstelling. In het worst-case scenario gaat het in totaal om een extra bedrag van € 22,5 mln. In de praktijk zullen de kosten lager zijn, omdat voor een deel van gebied de doelen via zelfrealisatie gerealiseerd zullen worden. Daarnaast zullen er inkomsten zijn omdat de aangekochte percelen (op termijn) weer verkocht worden; in de tussentijd zijn er inkomsten uit het verpachten van de gronden. In de meerjarenbegroting wordt voor de Krimpenerwaard nu het worst-case bedrag van € 22,5 mln. opgenomen. Op basis van de voortgang van de uitvoering wordt dit bedrag jaarlijks in de PZG aangepast.”

Financieel en fiscaal kader:

Totaalbedrag excl. BTW	: € 24,4 miljoen
Programma	: Programma 1 - Groen Waterrijk en Schoon
Financiële risico's	: Er zijn geen specifieke financiële risico's.

2 Proces

Via de Voorjaarsnota is de aanpassing van de realisatiestrategie voor het Natuurnetwerk in de Krimpenerwaard bij PS aangekondigd. In de Statencommissie DO op 14 juni 2017 is het voorstel besproken en is afgesproken om de inhoudelijke bespreking op 27 september 2017 in de Statencommissie DO te agenderen.

Op 29 juni 2017 zijn de aangepaste realisatiestrategie en de financiële consequenties besproken in het bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Weber en de Stuurgroep Krimpenerwaard. Op basis daarvan heeft de Stuurgroep op 18 juli 2017 een brief aan GS gestuurd met het verzoek om in te stemmen met de aanpassing van de realisatiestrategie en de daarmee samenhangende aanvullende financiering.

Op 5 september 2017 worden het verzoek van de Stuurgroep en de conceptreactie van GS ter advies aan PS gestuurd.

Op 27 september 2017 worden de voorgestelde aanpassing van de realisatiestrategie en de financiële consequenties besproken in de Statencommissie DO.

Op 3 oktober 2017 nemen GS (op basis van het advies van PS) een besluit over het verzoek van de Stuurgroep. Tegelijkertijd ligt dan ook de Begroting 2018 / PZG voor, daarin worden de financiële consequenties verwerkt.

Na vaststelling van de aanpassing van de realisatiestrategie door de Gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard worden de lopende overeenkomsten (Gebiedsovereenkomst en Uitvoeringsovereenkomst) met de Stuurgroep aangepast.

3 Communicatiestrategie

Communicatie vindt plaats na het GS besluit op 3 oktober a.s. over de Realisatiestrategie NNN na de behandeling in de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling.

De Stuurgroep heeft vooruitlopend hierop een persbericht uitgebracht (zie bijlage)